

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1961.

8 JUIN 1961.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 1er
des lois sur les pensions de réparation.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi a pour but de mettre fin à une véritable iniquité qui procède de l'application, malheureusement inéluctable, des lois successives sur les pensions de réparation :

1°) l'article 1er de la loi du 26 août 1947, devenu par l'arrêté du Régent du 5 octobre 1948 l'article 1er des lois coordonnées sur les pensions de réparation, énonce :

« Les pensions de réparation sont accordées selon les modalités prévues par la présente loi pour les dommages physiques dûment établis et subis par suite de la guerre dans l'exercice du devoir militaire ou civique ou dans des conditions assimilées par l'article 2 à l'exercice d'un pareil devoir.

Le fait dommageable doit se placer après le 9 mai 1940 et avant la promulgation de la présente loi.

Il appartient aux requérants de faire la preuve par tous moyens de ce que le dommage physique qu'ils invoquent a été causé durant le service, la captivité ou les prestations fournies et par le fait du service, de la captivité ou des prestations selon les distinctions établies pour chaque catégorie à l'article 2.

Toutes les pensions et allocations attribuées en exécution de la présente loi constituent une réparation forfaitaire et excluent l'attribution pour le même fait dommageable de toute autre indemnisation. Cette disposition couvre la responsabilité de l'organe de l'Etat, agent matériel de l'accident qui a donné lieu à l'attribution de la pension d'invalidité ».

La loi du 26 juillet 1952 majore de 25 % le montant des pensions allouées aux ascendants et autres ayants-droit, mais laisse subsister la disposition finale de l'article 1er des lois coordonnées.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1961.

8 JUNI 1961.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het eerste artikel
van de wetten op de vergoedingspensioenen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel heeft ten doel een einde te maken aan een werkelijke onrechtvaardigheid, die helaas voortvloeit uit de onvermijdelijke toepassing van de opeenvolgende wetten op de vergoedingspensioenen :

1°) het eerste artikel van de wet van 26 augustus 1947, dat bij besluit van de Regent van 5 oktober 1948 het eerste artikel is geworden van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen, bepaalt :

« De vergoedingspensioenen worden, volgens de bij deze wet voorziene modaliteiten, verleend voor de lichamelijke schade welke behoorlijk vastgesteld is en, *ten gevolge van de oorlog*, geleden werd in de uitoefening van de militaire of burgerlijke plicht of in omstandigheden welke, bij artikel 2, met de uitoefening van een dergelijke plicht worden gelijkgesteld.

Het schadelijk feit moet voorgevallen zijn na 9 mei 1940 en vóór de afkondiging van deze wet.

De aanvragers moeten door alle middelen bewijzen dat de door hen aangevoerde lichamelijke schade veroorzaakt werd gedurende de dienst, de gevangenschap of de geleverde prestaties en door de dienst, de gevangenschap of de prestaties, volgens het onderscheid dat, bij artikel 2 voor elke categorie wordt gemaakt.

Al de krachtens deze wet verleende pensioenen en toelagen zijn een forfaitaire vergoeding, waardoor de toekenning van om 't even welke andere vergoeding voor hetzelfde schadelijk feit uitgesloten wordt. Deze bepaling dekt de verantwoordelijkheid van het Staatsorgaan, materiële verwekker van het ongeval dat aanleiding gegeven heeft tot de toekenning van het invaliditeitspensioen. »

De wet van 26 juli 1952 verhoogt met 25 % het bedrag van de aan de ascendenten en andere rechthebbenden verleende pensioenen, maar raakt niet aan de slotbepaling van het eerste artikel van de gecoördineerde wetten.

2°) La loi du 9 mars 1953 étend le bénéfice de cette disposition de la loi du 26 août 1947 « aux invalides militaires dont l'invalidité est imputable à un fait dommageable *survenu en temps de paix*, durant le service et par le fait du service : ces invalides ainsi que leurs ayants-droit peuvent prétendre à une pension de réparation dont les taux et conditions d'octroi sont fixés, etc... ».

La même loi édicte en son article 4 que « les faits dommageables survenus en temps de paix après le 25 août 1947 tombent sous l'application des dispositions légales en matière de pension de réparation dont bénéficient les invalides de la guerre 1940-1945 ».

Comme l'énonce un arrêt de la Cour Militaire en date du 24 juin 1955 il semble que le législateur ait voulu, en étendant le bénéfice des lois coordonnées par l'arrêté du Régent du 5 octobre 1948 aux militaires victimes d'un fait dommageable survenu en temps de paix, attribuer à ceux-ci une faveur, un avantage nouveau. Il en eût été ainsi si les normes législatives précitées pouvaient être interprétées en ce sens que le bénéfice de leurs dispositions puisse être réclamé par les militaires victimes d'un fait dommageable procédant d'un cas fortuit, d'une circonstance ou d'un ensemble de circonstances qui ne pourraient être imputés à faute à quiconque. Dans cette hypothèse, en effet, on peut considérer les dispositions de la loi du 9 mars 1953 comme constitutives, au point de vue des militaires en service, d'une faveur, d'un bénéfice au sens propre du terme.

Mais il en est tout autrement lorsque le fait dommageable est imputable à la faute d'une personne contre laquelle le droit commun, et notamment les articles 1382 et suivants du Code Civil, ouvrent un recours fondé sur la faute, recours que l'article 1384 permet, d'autre part, d'exercer contre les personnes qui, aux termes de cet article, apparaissent comme civilement responsables des faits et gestes des auteurs du dommage. En ce cas une situation paradoxale apparaît :

De deux personnes, dont l'une est un militaire en service, et l'autre un simple particulier, victimes en des circonstances exactement semblables de la faute d'un tiers, la première se verra opposer la disposition finale de l'article 1er de la loi du 26 août 1947 (article 1er de l'arrêté du Régent du 5 octobre 1948) limitant la réparation du dommage subi à l'octroi de la pension dite de réparation; il en sera de même, en cas de décès de la victime du fait dommageable, de sa veuve, de ses orphelins, de ses ascendants; tandis que l'autre, disposant des recours ouverts par les articles 1382 et suivants, pourra réclamer et obtiendra la réparation intégrale du dommage subi, non seulement contre l'auteur de ce dommage, mais contre les personnes civilement responsables aux termes de l'article 1384, même si parmi ces personnes se rencontre l'Etat.

Cette situation paradoxale engendre une véritable iniquité lorsque l'on compare le taux des pensions de réparation au montant des dommages-intérêts attribués par les Cours et Tribunaux lorsqu'il leur appartient de fixer librement le chiffre de l'indemnité destinée à réparer le dommage tant matériel que moral subi.

Ces considérations n'ont pas échappé à la Jurisprudence : plusieurs arrêts de la Cour Militaire ont tenté d'allouer, notamment aux veuves et orphelins ou aux ascendants d'un militaire victime d'un fait dommageable subi durant le ser-

2°) De la wet van 9 maart 1953 verleent het genot van deze bepaling van de wet van 26 augustus 1947 aan « de militaire invaliden wier invaliditeit te wijten is aan een schadelijk feit, dat zich *in vredetijd* gedurende en ingevolge de dienst heeft voorgedaan : deze invaliden alsmede hun rechtverkrijgenden kunnen aanspraak maken op een vergoedingspensioen waarvan bedrag en verleningsvoorwaarden bepaald worden, enz... »

Dezelfde wet bepaalt in haar artikel 4 : « op de schadelijke feiten die zich in vredetijd na 25 augustus 1947 hebben voorgedaan, zijn van toepassing de wetbepalingen inzake vergoedingspensioenen, welke voor de invaliden van de oorlog 1940-1945 gelden ».

Volgens een arrest van het Militair Gerechtshof van 24 juni 1955, zou de wetgever, door het genot van de het bij het besluit van de Regent van 5 oktober 1948 gecoördineerde wetten uit te breiden tot de militairen, slachtoffers van een schadelijk feit dat zich in vredetijd heeft voorgedaan, de bedoeling hebben gehad aan deze laatsten een gunst, een nieuw voordeel te verlenen. Zulks zou het geval zijn geweest indien voornoemde wetgevende normen in die zin konden worden verklaard, dat zij zouden kunnen worden ingeroepen door de militairen, slachtoffers van een schadelijk feit, te wijten aan het toeval, een omstandigheid of een samenloop van omstandigheden, die aan niemand kunnen worden ten laste gelegd. In deze veronderstelling kunnen, ten aanzien van de in dienst zijnde militairen, de bepalingen van de wet van 9 maart 1953 inderdaad worden beschouwd als een gunst, een voordeel in de eigenlijke zin van het woord.

Dit is echter niet het geval wanneer het schadelijk feit te wijten is aan de schuld van een persoon, tegen wie het gemeen recht, en met name de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, verhaal toekennen op grond van schuld, verhaal dat anderzijds, krachtens artikel 1384, kan worden gericht tegen de personen die, volgens dit artikel, burgerlijk aansprakelijk zijn voor de daden en handelingen van de persoon die de schade heeft veroorzaakt. Aldus wordt een paradoxale toestand geschapen :

Laten wij twee personen nemen van wie de eerste een in dienst zijnde militair is en de andere een gewoon burger, beide slachtoffers in precies gelijke omstandigheden door de schuld van een derde. Tegen de eerste zal de slotbepaling van het eerste artikel van de wet van 26 augustus 1947 (eerste artikel van het besluit van de Regent van 5 oktober 1948) worden ingeroepen, die het herstel van de geleden schade beperkt tot het toekennen van het vergoedingspensioen; dit zal ook het geval zijn bij overlijden van het slachtoffer van het schadelijk feit, met zijn weduwe, zijn kinderen, zijn ascendenten. De andere, daarentegen, zal krachtens het door artikel 1382 en volgende toegekende verhaal, algehele schadeloosstelling kunnen verkrijgen en bekomen, niet alleen tegen de persoon die de schade heeft veroorzaakt maar ook tegen de personen, die, krachtens artikel 1384, burgerlijk aansprakelijk zijn, zelfs de Staat inbegrepen.

Deze paradoxale toestand wordt een schromelijke onrechtvaardigheid, indien wij het bedrag van de herstellensioenen vergelijken met het bedrag der schadevergoeding, die de hoven en rechtbanken toekennen zo zij vrij het bedrag moeten bepalen van de vergoeding tot herstel van de lichamelijke als van de morele schade.

Met deze beschouwingen heeft de Rechtspraak rekening willen houden : bij verscheidene arresten van het Militair Gerechtshof werd getracht algehele schadeloosstelling van de geleden schade te verlenen, met name aan de wedu-

vice et par le fait du service, la réparation intégrale du dommage éprouvé.

Malheureusement la Cour de Cassation, liée par le texte impératif de l'article 1er de la loi du 26 août 1947 (article 1er de l'arrêté du Régent du 5 octobre 1948) a cassé ces arrêts et l'iniquité subsiste. La présente proposition de loi tend à la faire cesser.

Cette proposition reproduit la proposition déposée au cours de la précédente législature sous le n° 224 (1958-1959).

wen en wezen of aan de ascendenten van een militair, slachtoffer van een schadelijk feit dat zich gedurende en door de dienst heeft voorgedaan.

Het Hof van cassatie, gebonden door de gebiedende tekst van het eerste artikel van de wet van 26 augustus 1947 (eerste artikel van het besluit van de Regent van 5 oktober 1948) heeft deze arresten vernietigd en de onrechtvaardigheid duurt voort. Dit wetsvoorstel wil hieraan een einde maken.

Dit voorstel neemt het voorstel over dat tijdens de vorige zitting werd ingediend onder n° 224 (1958-1959).

A. SAINT-REMY.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'article 1er, dernier alinéa de la loi du 26 août 1947 (article 1er des lois coordonnées sur les pensions de réparation, arrêté du Régent du 5 octobre 1948) est supprimé et remplacé par la disposition suivante :

« Les pensions et allocations attribuées en exécution de la présente loi ne font pas obstacle à ce que la victime d'un dommage ou ses ayants-droit réclament, par application du droit commun, et notamment de l'article 1382 du Code Civil, la réparation intégrale des conséquences du fait dommageable contre l'auteur responsable du fait et, éventuellement, par application de l'article 1384 du même Code, contre les personnes civilement responsables quelles qu'elles soient. »

Art. 2.

Pourront bénéficier de l'application de la présente loi les victimes des faits dommageables visés par les lois coordonnées sur les pensions de réparation et la loi du 9 mars 1953 sur la demande desquels il n'aura pas été définitivement statué au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi.

30 mai 1961.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Het eerste artikel, laatste lid, van de wet van 26 augustus 1947 (artikel één van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen), besluit van de Regent van 25 oktober 1958) is opgeheven en door volgende bepaling vervangen :

« De krachtens deze wet toegekende pensioenen en toelagen beletten het slachtoffer van een schadelijk feit of zijn rechtverkrijgenden niet, bij toepassing van het gemeen recht en met name van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, aan de persoon die het feit heeft veroorzaakt en, in voorkomend geval, bij toepassing van artikel 1384 van hetzelfde Wetboek, aan de om het even welke burgerlijk aansprakelijke personen, algehele vergoeding te vragen van de door het schadelijk feit veroorzaakte schade. »

Art. 2.

Kunnen genieten van de toepassing van deze wet, de slachtoffers van schadelijke feiten als bedoeld bij de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen en bij de wet van 9 maart 1953, voor zover tot de inwerking-treding van deze wet over hun aanvraag geen definitieve beslissing werd getroffen.

30 mei 1961.

A. SAINT-REMY,
M. PIRON,
A. SERVAIS,
E. COOREMAN,
F. GROOTJANS,
L. KIEBOOMS.